

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýľovou, Ph. D. ve věci

žalobce: V. K.
st. přísl. X
t. č. pobytem X

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 8. 2021, č. j. MV-114310-3/OAM-2021,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný shora označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, ze dne 1. 6. 2021, č. j. CPR-14870-14/ČJ-2021-931200-SV, jímž bylo žalobci podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) uloženo správní vyhoštění na dobu 1 roku (dále též jen „rozhodnutí o správním vyhoštění“). Důvodem vydání rozhodnutí o správním vyhoštění byl neoprávněný pobyt žalobce.

II. Rozhodnutí správních orgánů a související skutkové okolnosti

2. Žalobce se dne 24. 5. 2021 dostavil na policii, do zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová, kde požádal o mezinárodní ochranu. Měl platný cestovní doklad, ale neměl oprávnění k pobytu. Do České republiky přicestoval na polské vízum, jehož platnost skončila dne 22. 4. 2020. Vzhledem k tomu, že žalobce na území pobýval neoprávněně od 23. 4. 2020, policie s ním dne 1. 6. 2021 zahájila řízení o správním vyhoštění.
3. V rámci výpovědi žalobce uvedl, že po vypršení platnosti víza se chtěl vrátit na Ukrajinu, ale nakonec to neudělal, což odůvodnil tím, že na Ukrajině v roce 2019 pracoval pro firmu V. J., pro kterou dělal práce, které nebyly v souladu se zákonem (poškození aut, fyzické napadání aj.). Když chtěl z firmy odejít, bylo mu vyhrožováno zabitím, rodiče jej rovněž později telefonicky varovali. Proto v říjnu 2019 opustil Ukrajinu a přes Polsko odcestoval do České republiky. Rodina žalobce (rodiče, dvě sestry) žije na Ukrajině, mladší bratr studuje v Polsku. Poslední místo bydliště v zemi původu měl ve městě Oděsa. O azyl v minulosti nežádal. Jeho zdravotní stav je dobrý, v České republice nemá žádnou vyživovací povinnost, nesdílí zde s nikým společnou domácnost, nemá zde žádné vazby, nevlastní zde žádný majetek. Trestnou činnost na území České republiky nepáchal, uvedl však, že v Praze, Ostravě a v Hradci Králové pracoval na stavbách a ve skladech bez povolení.
4. Rozhodnutí o vyhoštění bylo založeno na aplikaci § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců. Dobu, po kterou nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, stanovil správní orgán na jeden rok, což považoval za adekvátní. Správní orgán vyhodnotil rozhodnutí o správním vyhoštění s přihlédnutím k § 174a zákona o pobytu cizinců jako přiměřené. K tvrzeným obavám žalobce z návratu do země původu správní orgán uvedl, že nespádají pod § 179 zákona o pobytu cizinců, přičemž Česká republika považuje Ukrajinu za bezpečnou zemi původu (vyhláška č. 328/2015 Sb.). Nebylo proto ani vyžádáno závazné stanovisko k možnosti vycestování žalobce. Současně byla žalobci uložena povinnost nahradit náklady řízení o správním vyhoštění ve výši 1000 Kč.
5. Žalobce v odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění namítal, že nebyly dostatečně zkoumány důvody a okolnosti jeho přicestování do České republiky, včetně azylových důvodů (obavy o život ze strany soukromých osob). O možnosti podat žádosti o mezinárodní ochranu se dozvěděl až po roce pobytu na území České republiky. Dále namítal, že před skončením platnosti jeho polského víza byl v České republice vyhlášen nouzový stav v souvislosti s pandemií Covid-19 a on nemohl

vycestovat. Poukázal též na nepřiměřenost doby zákazu vstupu na území členských států EU.

6. Žalovaný v napadeném rozhodnutí shrnul předcházející průběh správního řízení a skutková zjištění týkající se pobytového oprávnění žalobce (na základě polského národního víza, platného od 16. 7. 2019 do 22. 4. 2020, počet vstupů MULT, s dobou platnosti 165 dnů, mohl žalobce po stanovenou dobu pobývat v Polsku a ve smyslu § 17b písm. d) bod 5. zákona o pobytu cizinců v průběhu oněch 165 dnů též po dobu max. 3 měsíců v České republice, přičemž nebyl oprávněn vykonávat výdělečnou činnost). V řízení nebylo prokázáno, kdy žalobce do České republiky přicestoval. Rovněž konstatoval, že žádost žalobce o mezinárodní ochranu byla rozhodnutím ze dne 16. 7. 2021 zamítnuta podle § 16 odst. 2 zákona o azylu jako zjevně nedůvodná.
7. Žalovaný nejprve s odkazem na usnesení vlády ze dne 12. 3. 2020 č. 198 o přijetí krizového opatření konstatoval, že cizinci, jemuž v době nouzového stavu skončila platnost jejich dosavadního oprávnění k pobytu na území České republiky, mohli z území vycestovat v době 60 dnů od skončení nouzového stavu, tj. do 16. 7. 2020 (ke skončení nouzového stavu došlo 17. 5. 2020), aniž by byli za setrvání na území České republiky po tuto dobu sankcionováni. Ačkoliv byl takový pobyt cizinců na území České republiky po danou šedesátidenní dobu tolerován, nejednalo se o oprávněný pobyt ve smyslu zákona o pobytu cizinců. Žalobce věděl o povinnosti mít pobytové oprávnění v členských státech EU (dřívější návštěvu České republiky absolvoval na základě pracovního víza s platností od 1. 4. 2019 do 7. 6. 2019) a nezákonnosti svého jednání si byl dobře vědom. Ode dne 17. 7. 2020 do dne 24. 5. 2021, kdy požádal o mezinárodní ochranu, pobýval žalobce na území bez platného oprávnění k pobytu a naplnil tak důvod pro aplikaci § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců.
8. Rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce, včetně doby, po kterou není žalobci umožněn vstup na území členských států EU, je přiměřené jednání žalobce, který se neoprávněného pobytu dopustil vědomě, se záměrem provozovat na území výdělečnou činnost, aniž si k tomu opatřil potřebné doklady; žalovaný dále rozvedl, jaká rizika představuje jednání žalobce (potenciál dalšího protiprávního jednání na úrovni zákona o zaměstnanosti, pracovně právních předpisů, daňových předpisů aj.). Žalovaný dále potvrdil a podrobněji odůvodnil závěr, že vydání rozhodnutí o správním vyhoštění nepředstavuje nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života žalobce.
9. K tvrzenému pronásledování žalobce ze strany jeho bývalého zaměstnavatele, pro něhož dělal „špinavou“ práci, žalovaný uvedl, že žalobce se v souvislosti s výhrůžkami na Ukrajině obrátil pouze na rodiče, oficiální trestní oznámení nepodal a svou situaci prostřednictvím kompetentních státních orgánů ve své vlasti nijak neřešil. Z takto nepodloženého sdělení žalobce nelze dovodit jakoukoli překážku vycestování. Ukrajina je tzv. bezpečnou zemí původu, přičemž bydliště žalobce se nenachází v částech Ukrajiny, které takový status nemají. Žalovaný proto neshledal rozpor rozhodnutí o vyhoštění žalobce s § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

III. Žaloba a vyjádření žalovaného k žalobě

10. Žalobce nejprve obecně namítl porušení § 89 odst. 2 ve spojení s §§ 2, 3, 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), § 50 správního řádu ve spojení s §

119 odst. 1 písm. c) bod 1, 2 zákona o pobytu cizinců, a § 68 odst. 3 správního řádu. Dále uvedl, že rozhodnutí bylo vydáno, aniž by byla zohledněna vážná újma (ohrožení na životě), která mu hrozí v případě návratu do Gruzie (pozn. soudu – žalobce měl zjevně na mysli Ukrajinu). Nebylo navíc zohledněno, že se žalobce sám přihlásil státním orgánům při podání žádosti o azyl.

11. Žalovaný s žalobou nesouhlasil, důvody žalobce nepovažoval za opodstatněné. Rozhodnutí o správním vyhoštění bylo vydáno po právu a žalovaný jej oprávněně potvrdil, k čemuž odkázal na obsah správního spisu. Dále shrnul podstatné skutečnosti, tj. že žalobce pobýval na území České republiky neoprávněně a nebyly dány žádné překážky, jež by vydání rozhodnutí o správním vyhoštění bránily.

IV. Posouzení věci soudem

12. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců).
13. O žalobě krajský soud rozhodl podle § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť pro to byly splněny podmínky. Žalobce nařízení jednání nepožadoval (v zákonné lhůtě nevyjádřil svůj nesouhlas s takovým projednáním věci) a žalovaný výslovně souhlasil s rozhodnutím věci bez jednání.
14. Předně je nutno konstatovat, že žaloba je z hlediska svého obsahu na hraně projednatelnosti. Obecné odkazy na jednotlivá ustanovení správního řádu, resp. zákona o pobytu cizinců, nelze považovat za řádně uplatněné žalobní body. Není úkolem ani oprávněním soudu, aby za žalobce žalobní argumentaci domýšlel. Je na žalobci, aby v souladu s dispoziční zásadou vymezil rozsah soudního přezkumu. Z žalobního bodu musí být alespoň v hrubých obrysech patrné, z jakých skutkových a právních důvodů žalobce rozhodnutí napadá, tomuto požadavku však pouhý odkaz na údajně porušená zákonná ustanovení nemůže dostát (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, č. 835/2006 Sb. NSS, a ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS).
15. Nutno podotknout, že žalobce v žalobě požádal o ustanovení právního zástupce z řad advokátů. Této žádosti však soud vyhovět nemohl (usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 18. 11. 2021, č. j. 34 A 17/2021 – 22), neboť žalobce k výzvě soudu neosvědčil, že by pro takový postup byly jeho případy splněny zákonné podmínky.
16. Za jediný projednatelný žalobní bod tak lze při velmi vstřícném přístupu správního soudu považovat pouze námitku žalobce, že žalovaný dostatečně nezohlednil újmu, která mu hrozí v případě návratu do země původu. Tato námitka však důvodná není.
17. Rozhodnutí o správním vyhoštění a v reakci na odvolací námitky žalobce též podrobněji napadené rozhodnutí se vypořádávají s tvrzenou hrozbou újmy, resp. existencí skutečného nebezpečí, které má žalobci v případě jeho návratu do země původu hrozit. Činí tak v rozsahu, který odpovídá tvrzením žalobce a skutkovým okolnostem věci. Nutno uvést, že ve věci žalobce si policie neopatřila závazné stanovisko ministerstva vnitra podle § 120a odst. 1 věta první zákona o pobytu cizinců. Pro takový postup však byly splněny podmínky uvedené pod písm. b) téhož ustanovení, tj. že cizinec pochází z bezpečné země původu a neuvede skutečnosti

svědčící o tom, že by mohl být vystaven skutečnému nebezpečí podle § 179 zákona o pobytu cizinců.

18. Podle § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že *vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí*. Podle § 179 odst. 2 téhož zákona se *za skutečné nebezpečí podle tohoto zákona považuje navrácení v rozporu s článkem 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Podle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.) nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu*.
19. Podle § 2 bodu 24 vyhlášky č. 328/2015 Sb. Česká republika považuje Ukrajinu za bezpečnou zemi původu s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů. Stěžovatel pochází z Oděské oblasti, která se nachází v jižní části Ukrajiny mimo zmíněné rizikové oblasti. Podmínka bezpečné země původu proto byla v případě žalobce splněna.
20. Žalobce v průběhu správního řízení vyjádřil obavy z újmy, kterou by mu mohly způsobit soukromé osoby (bývalý zaměstnavatel, pro kterého vykonával „špinavou“ práci). Pouze na základě tohoto obecného tvrzení žalobce však nelze vyvozovat povinnost správního orgánu vyžádat si stanovisko ministerstva podle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Toto ustanovení zakotvuje břemeno tvrzení pro cizince, který pochází z bezpečné země původu, tj. aby uvedl skutečnosti nasvědčující tomu, že by mohl být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu. Pokud by žalobce v průběhu správního řízení uvedl konkrétní a aktuální skutečnosti, jež by nasvědčovaly skutečnému nebezpečí, je správní orgán povinen si závazné stanovisko ministerstva vyžádat. V této věci však žalobce takové skutečnosti neuvedl.
21. V rámci své výpovědi ve správním řízení žalobce netvrdil, že by v zemi původu čelil zacházení rozpornému s čl. 3 Úmluvy. Obavy z možné újmy ze strany soukromých osob, byť na podkladě již realizované výhrůžky, skutečné nebezpečí ve smyslu § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců bez dalšího nepředstavují. Relevantní je též poznámka žalovaného, že žalobce se proti výhrůžkám v zemi původu jakkoli nebránil u kompetentních státních orgánů a rovnou vycestoval ze země. Případné pochybnosti o tom, že by se mu potřebné ochrany v zemi původu nedostalo či jiné negativní zkušenosti s orgány státní moci žalobce nezmiňoval. I s ohledem na absenci konkrétních žalobních tvrzení tak lze uzavřít, že z hlediska posouzení možné existence skutečného nebezpečí lze považovat napadené rozhodnutí za dostatečně odůvodněné.
22. Žalobce pak bez dalších podrobností uváděl, že nebylo zohledněno, že se státním orgánům při podání žádosti o azyl přihlásil sám. K tomu lze alespoň stručně uvést, že podání žádosti o mezinárodní ochranu nebrání tomu, aby bylo řízení o správním vyhoštění cizince vedeno, resp. rozhodnutí o správním vyhoštění vydáno.

V. Závěr a náhrada nákladů řízení

23. Krajský soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí netrpí nedostatky, které mu žalobce vytýká, a proto jej bylo možné aprobovat; žalobu proto jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
24. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 9. prosince 2021

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýľová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
B. K.